

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1

A MODEL OF GUARDIAN PARTICIPATION
IN LEARNING RESOURCE MANAGEMENT ACCORDING
TO PHILOSOPHY OF THE SUFFICIENCY ECONOMY
IN SCHOOL UNDER THE JURISDICTION
OF UBONRATCHATHANI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

สมบัติ ปัญญาคง^{1*} ณรงค์ พิมสาร² และ กาญจนา บุญภักดี³

Sombat Punyakong^{1*} Narong Pimsan² and Kanjana Boonphuk³

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย^{1*, 2, 3}

Doctor Philosophy in Educational Administration Program, Faculty of Education, North Bangkok University

Bangkok, Thailand^{1*, 2, 3}

Email: Sb_pk@hotmail.com

Received: 2018-01-07

Revised: 2019-05-24

Accepted: 2019-05-31

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 1) เพื่อวิเคราะห์สภาพและความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก (2) รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 ประกอบด้วยภารกิจหลัก 5 ประการ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 4) การมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากร 5) การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้ 3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 ทั้งด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความถูกต้องของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม การจัดแหล่งเรียนรู้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ABSTRACT

The purposes of this research were to analyse of guardian participation in learning resource management according to philosophy of the sufficiency economy in school under the jurisdiction of Ubonratchathani primary educational service area office 1. The objectives of this research were 1) to study related information of guardian participation in learning resource management according to philosophy of the sufficiency economy in school. 2) to develop a model of guardian participation in learning resource management according to philosophy of the sufficiency economy in school under the jurisdiction of Ubonratchathani primary educational service area office 1. and 3) an evaluation of the model of guardian participation in learning resource management according to philosophy of the sufficiency economy in school under the jurisdiction of Ubonratchathani primary educational service area office 1.

The findings were found that :

1. An overall of the guardian have participation in learning resource management according to philosophy of the sufficiency economy in school was at a “high” level.

2. A model of guardian participation in learning resource management according to philosophy of the sufficiency economy in school under the jurisdiction of Ubonratchathani primary educational service area office 1 comprises 5 components: 1) planning participation. 2) practice activities participation 3) evaluative participation. 4) resource providing participation. 5) publish knowledge participation.

3. It was found that was evaluation a model of guardian participation in learning resource management according to philosophy of the sufficiency economy in school under the jurisdiction of Ubonratchathani primary educational service area office 1. All 5 components was at a “high” level.

Keywords: participation, resource management, sufficiency economy

บทนำ

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนมีโอกาสพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต ตั้งแต่เกิดด้วยการวางรากฐานการพัฒนาชีวิต รวมถึงการพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีพ และประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนที่เน้นความสำคัญต่อกระบวนการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและ

สังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการพัฒนาสภาพแวดล้อม สังคม แห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคล เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 และมาตรา 40 บัญญัติให้กระจายอำนาจการบริหารการศึกษาทั้งด้านวิชาการ

งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป สู่สถานศึกษาโดยตรง โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาแต่ละแห่งทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ฉะนั้นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาจะมีการเปลี่ยนแปลงโดยการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และมีแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 6 มาตรา 8(2) และ มาตรา 9(5) และ (6) ได้เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองของนักเรียน โดยในปัจจุบันโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ได้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ตามแนวทางหลักสูตรชีวิตพอเพียงภายในโรงเรียน โดยมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมน้ำดื่มบาดรน้ำทิพย์ เพื่ออาหารกลางวันกิจกรรมเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน กิจกรรมเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เช่น กิจกรรมเพาะเห็ดนางฟ้า กิจกรรมปลูกผักสวนครัว กิจกรรมเลี้ยงปลา กิจกรรมการเลี้ยงแพะ กิจกรรมการปลูกมะนาวในกระถาง และกิจกรรมการทำนาข้าว เป็นต้น (แผนปฏิบัติการโรงเรียนบ้านสว่างหนองเสือ (Sawangnongseua School, 2015)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม

ศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 ตระหนักในความสำคัญและความจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ดำเนินการส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัด ได้มีการประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรมต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง แต่จากรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2556-2557 พบว่า โรงเรียนต้องการความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมนักเรียน และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น หากโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการจัดการศึกษา อาจทำให้โรงเรียนสามารถหาแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาหรือรูปแบบที่จะอำนวยความสะดวกต่อการมีส่วนร่วมให้ผู้ปกครองได้ตรงกับความต้องการ เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มากขึ้น เพราะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจะส่งผลต่อความราบรื่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในทำนองเดียวกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนไม่มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองส่วนมากมีอาชีพทำการเกษตร และรับจ้างทั่วไป และมีฐานะยากจน จึงไม่มีเวลาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนหรือแม้แต่การอบรมสั่งสอนบุตรหลานของตนเอง นอกจากนั้นแล้ว

อาจเป็นเพราะความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและผู้ปกครอง หรือระหว่างผู้ปกครองกับครูที่ไม่มีความคุ้นเคยกันจึงอาจเป็นสาเหตุทำให้ผู้ปกครองไม่ต้องการจะเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมใด ๆ ของทางโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 (Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 1, 2015)

ในปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 และเขตอื่น ๆ ได้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนทุกโรงเรียน เป็นการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนารูปแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1

3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานแหล่งเรียนรู้ ผู้ปกครองในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 จาก 280 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ 7 คน ครู 489 คน ผู้ปกครอง 1,923 คน โรงเรียนขนาดกลาง ผู้บริหาร 25 คน ครู 934 คน ผู้ปกครอง 2,277 คน

โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหาร 248 คน ครู 989 คน
ผู้ปกครอง 3,687 คน

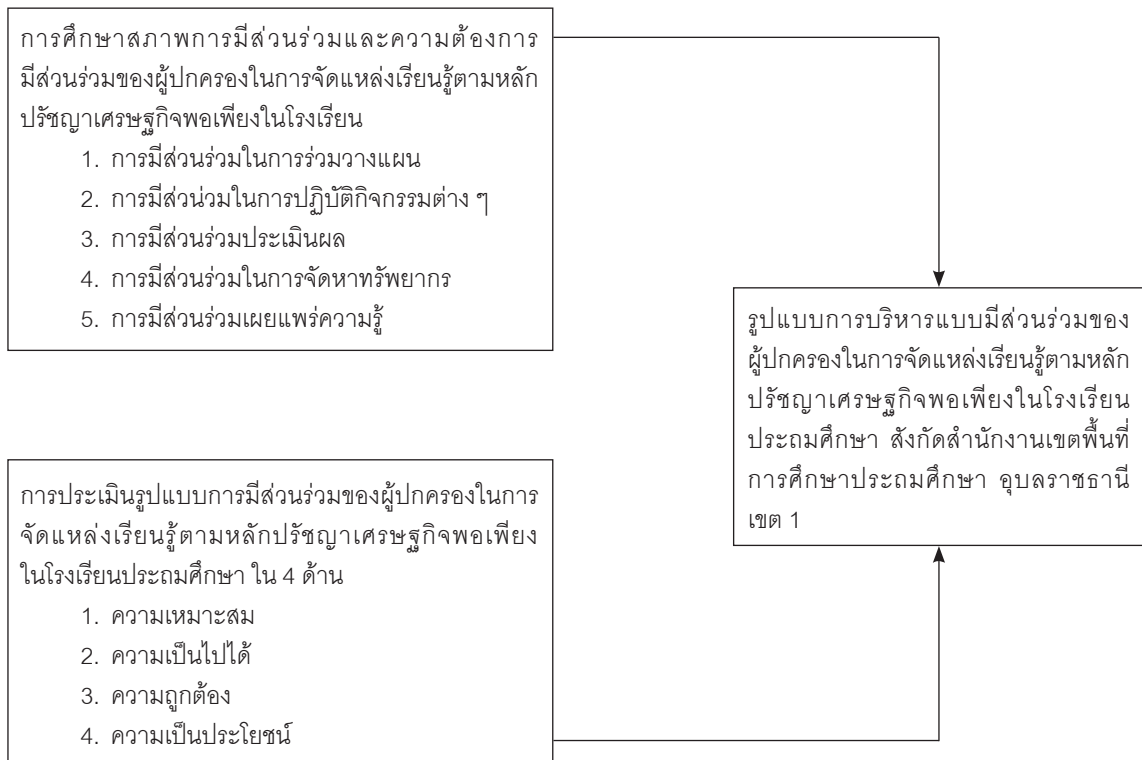
ตัวแปรที่ศึกษา สภาพการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน 5 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการร่วมวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 4) การมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากร และ 5) การมีส่วนร่วมเผยแพร่ความรู้

ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดของการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์เชิงลึก ประชากร ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานแหล่งเรียนรู้และ ผู้ปกครองของโรงเรียนประถมศึกษาใน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับสภาพและความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความต้องการ มีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 10 คน ครูผู้รับผิดชอบงาน แหล่งเรียนรู้ จำนวน 10 คน และผู้ปกครอง จำนวน 11 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบ สัมภาษณ์เชิงลึก และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จาก การสัมภาษณ์ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ งานแหล่งเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ส่วนที่ 3 ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วม และความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 โดยการใช้แบบสอบถาม

ประชากรได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบ งานแหล่งเรียนรู้ ผู้ปกครองในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 จาก 280 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ 7 คน ครู 489 คน ผู้ปกครอง 1,923 คน โรงเรียนขนาดกลาง

ผู้บริหาร 25 คน ครู 934 คน ผู้ปกครอง 2,277 คน โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหาร 248 คน ครู 989 คน ผู้ปกครอง 3,687 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ 5 คน ครู ผู้รับผิดชอบ แหล่งเรียนรู้ 5 คน ผู้ปกครอง จำนวน 90 คน โรงเรียนขนาดกลาง ผู้บริหาร 14 คน ครู 14 คน ผู้ปกครอง 106 คน โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหาร 144 คน ครู 144 คน ผู้ปกครอง 172 คน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 ได้มาโดยเลือกแบบสุ่ม แบบหลายขั้นตอน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morganm, 1970)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในส่วนที่ 3 นี้ มี 2 ชุด คือ เครื่องมือชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้เป็นผู้ตอบ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการ มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเครื่องมือ ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ผู้ปกครองเป็นผู้ตอบเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่ง เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความ เทียบตรง โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ จากแบบสอบถามผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ งานแหล่งเรียนรู้เป็นการวิเคราะห์โดยโปรแกรม

คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยมีเกณฑ์การแปลความหมายเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานแหล่งเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร 5 คน ครูผู้รับผิดชอบงานแหล่งเรียนรู้ 5 คน และผู้ปกครอง 5 คน รวม 15 คน จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัลสถานศึกษาพอเพียงดีเด่นระดับประเทศ โดยเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบงานแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) ซึ่งพิจารณาใน 4 ด้าน คือ ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสนทนากลุ่ม (focus group) และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การประเมินโดยการสัมภาษณ์

เชิงลึก (in-depth interview)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 10 คน ครูผู้รับผิดชอบงานแหล่งเรียนรู้ จำนวน 10 คน และผู้ปกครอง จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกประเด็นสัมภาษณ์ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเป็นไปได้ 2) ด้านความเหมาะสม 3) ด้านความถูกต้อง และ 4) ด้านความเป็นประโยชน์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)

ส่วนที่ 2 การประเมินโดยใช้แบบประเมินประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานแหล่งเรียนรู้ ผู้ปกครองในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จาก 280 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ 7 คน ครู 489 คน ผู้ปกครอง 1,923 คน โรงเรียนขนาดกลาง ผู้บริหาร 25 คน ครู 934 คน ผู้ปกครอง 2,277 คน โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหาร 248 คน ครู 989 คน ผู้ปกครอง 3,687 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร 30 คน ครูผู้รับผิดชอบงานแหล่งเรียนรู้ 30 คน และผู้ปกครอง 30 คน รวมเป็น 90 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบ ประเมินรูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานแหล่งเรียนรู้เป็นการวิเคราะห์โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยมีเกณฑ์การแปลความหมายเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) และตามความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) ส่วนความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$)

2. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 ที่พัฒนาขึ้นมีข้อมูลที่ครอบคลุมขอบข่ายงานบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1 ภารกิจหลักของรูปแบบมี 5 ประการ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการร่วมวางแผน
- 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกิจกรรมต่าง ๆ
- 3) การมีส่วนร่วมประเมินผล
- 4) การมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากร
- 5) การมีส่วนร่วมเผยแพร่ความรู้

2.2 กระบวนการบริหารภารกิจหลักทั้ง 5 ประการ การดำเนินการของภารกิจหลักทั้ง 5 ประการ เป็นการดำเนินการโดยใช้วงจรการบริหารคุณภาพของเดมมิง (deming) คือ PDCA

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความถูกต้อง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.23$) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.13$) ด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.10$) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.00$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าถ้าหากมีการบริหารโดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การปฏิบัติงาน การประเมินผล การจัดหาทรัพยากร รวมทั้งการประเมินผลจะเป็นผลดีต่อโรงเรียนและนักเรียน เพราะการบริหารรูปแบบนี้ทางโรงเรียนจะได้ทราบความต้องการของผู้ปกครองว่าต้องการให้ทางโรงเรียนจัดการเรียนรู้จัดแหล่งเรียนรู้รูปแบบใดที่สามารถตอบสนองต่อผู้เรียนได้มากที่สุด และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ซึ่งบางครั้งโรงเรียนจะไม่ทราบความต้องการของผู้ปกครองและผู้เรียน ทำให้การจัดแหล่งเรียนรู้ไม่เอื้อและไม่ส่งผลดีต่อการเรียนและในบางครั้งผู้ปกครองยังเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนปัจจัยทางการศึกษาทำให้การจัดแหล่งเรียนรู้ดำเนินการไปได้อย่างสมบูรณ์ อีกทั้งการที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมประเมินจะทำให้ทางผู้บริหารและโรงเรียนทราบถึงผลของการดำเนินการว่าเป็นไปในทิศทางใด มีจุดใดที่ควรพัฒนาต่อยอดหรือจุดใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เป็นต้น

ตามความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.12$) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.12$) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.06$) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.00$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของผู้ปกครอง เนื่องจากผู้ปกครองเป็นบุคคลที่สะท้อนผลของการจัดการเรียนรู้และการจัดแหล่งเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมนี้นี้จะทำให้ทราบถึงบทบาทของครูผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนมากยิ่งขึ้น จะเข้าใจถึงกระบวนการดำเนินงานของคุณครู การสะท้อนผลของผู้ปกครองจะช่วยให้ครูสามารถออกแบบ วางแผน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดแหล่งเรียนรู้ไปในทางที่เหมาะสม และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด

และตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.30$) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.29$) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.27$) ด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.24$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร

จัดแหล่งเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองทำให้ครูผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ และผู้เรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ซึ่งบางครั้งไม่มีในห้องเรียน และในทางกลับกันผู้ปกครองก็ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสามารถนำมาวางแผนพัฒนา แก้ไขปรับปรุงร่วมกับครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เป็นผลดีทั้งต่อโรงเรียนต่อครูและต่อผู้เรียน อีกทั้งผู้ปกครองยังเป็นส่วนสำคัญในการเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณชนได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 มาอภิปรายดังนี้

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 ที่พัฒนาขึ้นมีข้อมูลที่ครอบคลุมขอบข่ายงานบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ซึ่งประกอบไปด้วยภารกิจหลัก 5 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการร่วมวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ 3) การมีส่วนร่วมประเมินผล 4) การมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากร และ 5) การมีส่วนร่วมเผยแพร่ความรู้ ในภาพรวมความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้อยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกาย ภูขมั่ง (Phukamung, 2011) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงาน 4 งานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวรรณ แสนทองแก้ว (Sangthongkaew, 2009) ที่ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ผู้ปกครองได้ให้ความสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านตามภารกิจหลัก เป็นดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน เป็นการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย กำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน กำหนดวิธีการ และแนวทางดำเนินงาน รวมทั้งกำหนดทรัพยากร และแหล่งของทรัพยากรที่จะนำมาใช้ ในกระบวนการจัดการศึกษา ซึ่งการวางแผนนั้นก็จะเป็นไปถึงการร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหาและร่วมในพัฒนา โดยภาพรวมผู้ปกครองต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนเพราะการวางแผนที่ดีจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ง่ายขึ้น

อีกทั้งการที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนนั้นจะทำให้ผู้ปกครองทราบถึงแนวทางการดำเนินงาน การปฏิบัติ การพัฒนาของโรงเรียนและได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนและพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินฉัตร ปะโคทัง (Pakotang, 2006) ที่ได้ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนดีเด่น ที่ใช้เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพแล้วพบว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้แก่ การระดมความคิด การร่วมวางแผน การร่วมลงมือทำ การร่วมติดตามประเมินผล และการรับประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของ บัณฑิต เดชขันธ์ (Detkhan, 2005) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านนา ดอกไม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 3 พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง นักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านนาดอกไม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 3 ด้านการวางแผนการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน ในการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ไม่ว่าจะเป็นการลงมือปฏิบัติ ติดตามประสานงาน การติดตามผลการดำเนินงาน รวมทั้งร่วมแก้ไขปัญหาและปรับปรุงวิธีการพัฒนา โดยภาพรวมผู้ปกครองต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

การดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง และการที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ แล้วทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การดำเนินงานจึงเป็นไปอย่างราบรื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ ตันติวงศ์วานิช (Tantiwongwanich, 2007) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในชุมชนเขตลาดกระบัง พบว่าการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ของชุมชนในเขตลาดกระบังในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของ ปาวิจิตต์ กล่อมสกุล (Khomsakul, 2007) ศึกษาเรื่องสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนท้ายพิกุล พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมจริงของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนท้ายพิกุลอยู่ในระดับปานกลาง

3. การมีส่วนร่วมประเมินผล เป็นการที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน ในการกำหนดขอบเขต กำหนดเครื่องมือในการประเมินผลรวมทั้งทำการประเมินผลและวิเคราะห์ผลร่วมกับทางโรงเรียน โดยภาพรวมผู้ปกครองต้องการเข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองต้องการทราบผลของการดำเนินการจัดแหล่งเรียนรู้ และนำผลของการดำเนินงานมาปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาต่อยอดให้สูงขึ้น และต้องการเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการ

ดำเนินงานว่ามีความก้าวหน้ามากขึ้นเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ ตันติวงศ์วานิช (Tuntiwongwanit, 2007) ที่ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ ประชาชนในชุมชนเขตลาดกระบัง พบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ของชุมชน ในเขตลาดกระบัง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บังอร แอทอง (Aekthong, 2009) ศึกษาเรื่องความ ต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. การมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากร เป็นการที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมกับ ทางโรงเรียนเกี่ยวกับการบริจาคทรัพย์ วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน จัดทำผ้าป่า รวมถึงสละแรงกาย ในการจัดทำแหล่งเรียนรู้โดยภาพรวมผู้ปกครอง ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) ทั้งนี้อาจเป็น เพราะผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการ จัดแหล่งเรียนรู้ว่าเป็นสิ่งที่ส่งเสริมพัฒนาการ การเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้เกิดประโยชน์แก่ ผู้เรียนและโรงเรียนเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ผู้เรียนได้เรียนรู้และได้ลงมือปฏิบัติจริงจาก แหล่งเรียนรู้ที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดสร้าง โรงเรียนได้มีแหล่งเรียนรู้ ที่สามารถตอบสนองและจัดกิจกรรมได้ตาม ความต้องการของผู้เรียน ที่ทำให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้รอบด้านได้รับประสบการณ์จริง ที่สามารถนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พิสิษฐ ภู่ออด (Phurot, 2010) ที่กล่าวไว้ว่า การทรัพยากร ทางการศึกษามีความจำเป็นและมีส่วนสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารสามารถจัดการ และบริหารทรัพยากร ที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้ได้ ประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับ เอกกมล เยาวนา (Yaowana, 2009) ที่กล่าวว่า ทรัพยากรมีความสำคัญคือ เป็นปัจจัยพื้นฐาน ในการบริหารจัดการ เป็นองค์ประกอบสำคัญ ในการพัฒนา ช่วยให้องค์กรมีการดำเนินงาน ที่มีคุณภาพ ช่วยให้ระบบการบริหาร จัดการ ทันสมัย อิสระ และคล่องตัว ช่วยให้ การวิเคราะห์ และตัดสินใจในการบริหารจัดการ เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้เกิด การระดม ทรัพยากรทุกด้าน และทำให้เกิดการมีส่วนร่วม จาก ทุกส่วนของสังคมทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชนและยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ยุภาภรณ์ สุธธิโคตร (Suttikoht, 2012) กล่าวว่า การพัฒนาประสิทธิภาพ ของโรงเรียน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการไม่ว่า จะเป็น ด้านการบริการจัดการงานอาคาร สถานที่ การจัดการรูปแบบ การเรียนการสอน การจัดการสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ ต่าง ๆ และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ บุคลากร ในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมีส่วนสำคัญ อย่างยิ่งในการพัฒนานักเรียน เนื่องจากบุคคล เหล่านี้ เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงาน ทุกอย่างภายในโรงเรียนเพื่อให้ โรงเรียน สามารถทำหน้าที่ได้อย่างราบรื่นและมี ประสิทธิภาพ ตามวัตถุประสงค์สอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชนและประเทศชาติ

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิธิษฐ ภูรอด (Phurod, 2010) ได้ศึกษา การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

5. การมีส่วนร่วมเผยแพร่ความรู้ เป็นการที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นการทำป้าย เอกสาร หรือแม้แต่การจัดนิทรรศการ โดยภาพรวมผู้ปกครองต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของการเผยแพร่ความรู้ซึ่งเป็นการเผยแพร่ความรู้จากชุมชนสู่โรงเรียน และจากโรงเรียนสู่ชุมชนหรือสาธารณชน เปรียบเสมือนเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้เรียนก็จะได้เรียนรู้จากปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นิทยา กอบนิลพรรณ (Kobnilphan, 2005) ศึกษาสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ จัดการศึกษาของโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลำานารายณ์ พบว่าแนวทางการมีส่วนร่วมควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นและจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสาร งานในด้านการวางแผนและกำหนดนโยบายการประสานงานกับ ผู้ปกครองล่วงหน้าโดยส่งจดหมายเวียนและชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติมให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบให้เกิดความเข้าใจโดยละเอียดในทุกประเด็นเนื้อหาของภารกิจหลักของรูปแบบ ซึ่งมีทั้งหมด 5 ประการ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการร่วมวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ 3) การมีส่วนร่วมประเมินผล 4) การมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากร 5) การมีส่วนร่วมเผยแพร่ความรู้

2. ผู้บริหารที่จะนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้นนี้ไปใช้ ต้องศึกษาตัวแปรหรือปัจจัยในแต่ละองค์ประกอบให้ละเอียด และปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

3. ผู้บริหารควรมีการประชุมทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันก่อนนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษาไปใช้

4. การนำผลวิจัยไปใช้ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษานั้น ผู้นำไปใช้ต้องศึกษากระบวนการดำเนินการตามภารกิจหลักทั้ง 5 ประการ โดยดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบและผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องมีบทบาทในการมีส่วนร่วมครบ

ทุกกระบวนการตามภารกิจหลักทั้ง 5 ประการ
ของรูปแบบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบ
ที่อาจเกิดขึ้นจากการนำรูปแบบการบริหาร
แบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด
แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษาไปใช้ และ
ให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นบุคคลภายนอกทำการ
ประเมินรูปแบบหลังจากทดลองใช้ไปแล้ว
อย่างน้อย 1 ปี

2. ควรมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหาร

แบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่ง
เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้กระบวนการ
การบริหารแบบมีส่วนร่วมรูปแบบอื่น เพื่อให้
ตรงกับความต้องการและบริบทของสถาน
ศึกษาที่หลากหลาย

3. ควรมีการวิจัยศึกษาความสัมพันธ
ระหว่างปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อการบริหาร
แบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่ง
เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1

REFERENCES

- Aekthong, B. (2009). **Parents' Need for Participation in Development of Child Development Centers, Nakhon Ratchasima Province** Researcher. Master of Educational Administration, Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)
- Detkhan, B. (2005). **Participation on educational management of parents in san nadokmai school under the office of educational service area 3, sakon nakhon.** Master of Educational Administration, Sakonnakhon Rajabhat University. (in Thai)
- Khomsakul, P. (2007). **Parent Status and Approaches of Participation in Education management: case study in Taipikun school.** Master of Educational Administration, Naresuan University. (in Thai)
- Kobnilphan, N. (2005). **States and guidelines of parents participation in educational management of Assumption Convent Lamnarai School.** Master of Educational Administration, Silpakorn University. (in Thai)
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). **Determining Sample Size for Researchactivities. Educational and Psychological Measurement.** NY: Harper Collins.

- Pakotang, J. (2006). **The Model of Community Participation in Basic Education Management of Outstanding School: Kantharom School, Sisaket Province.** Ph.D. Educational Administration, Burapha University. (in Thai)
- Phukamung, P. (2011). **Participation of Basic Educational School Committees in Educational Administration of Schools under Kalasin Primary Education Service Area Office 2.** Master of Educational Administration, Kalasin Rajabhat University. (in Thai)
- Phurod, P. (2010). **Educational Resources Management of Secondary Schools in Bangkok Education Service Area Office 1.** Master of Educational Administration, Dhonburi Rajabhat University. (in Thai)
- Sangthongkaew, S. (2009). **Parents Participation in the Management of Children Development Centers Sathing Phra District Songkhla Province.** Master of Educational Administration, Thaksin University. (in Thai)
- Sawangnongseua School. (2015). **Action Plan of Sawangnongseua School.** Ubonratchathani.
- Sutthikhot, Y. (2011). **Educational resources mobilization in the respects of human resources and equipment of schools in Seka district under Office of Nong Khai Primary Education Service Area 3.** Unpublished master's independent study, Nakhon Phanom University, (in Thai)
- Tantiwongwanich, S. (2007). **Participation in Activity Organization of Ladkrabang People.** Thesis, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. (in Thai)
- Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 1. (2015). **Tactical Plans 2015.** Ubonratchathani. (in Thai)
- Yaowana, E. (2009). **The problem and need of administrators and teachers in mobilizing educational resources of schools in Chiang Mai Educational Service Area 5.** Master of Educational Administration, Chiang Mai Rajabhat University. (in Thai)